

Protokół

46. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 4 listopada 2009 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1).

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu z 45. posiedzenia Komisji z dnia 28 września 2009 roku.
3. Omówienie poprawionego projektu nowego regulaminu Komisji.
4. Przyjęcie planu pracy na 2010 r.
5. Inne sprawy bieżące.
6. Dokończenie omawiania wykazu nazw geograficznych Portugalii, Niemiec i Austrii.
7. Omówienie wykazów nazw geograficznych Islandii, Norwegii, Szwecji, Danii i Finlandii.
8. Wolne wnioski.

Obrady prowadził dr inż. Waldemar Rudnicki, Przewodniczący Komisji.

Ad. 1. Przewodniczący przywitał członków Komisji.

Ad. 2. M. Zych poinformował, że Komisji udało się uzgodnić z Ministerstwem Spraw Zagranicznych długą nazwę Boliwii. MSZ zgodziło się z argumentacją przedstawioną przez Komisję i zaakceptowało propozycję przyjęcia jako polskiego odpowiednika długiej oficjalnej nazwy państwa formy **Wielonarodowe Państwo Boliwia**. Komisja jednogłośnie (11 głosów za) przyjęła tę nazwę jednocześnie kasując dotychczasową nazwę **Republika Boliwii**.

Następnie Komisja jednogłośnie przyjęła protokół (11 głosów za).

Ze względu na przeprowadzane ćwiczenia ewakuacyjne w budynku, posiedzenie Komisji zostało przerwane na ok. godzinę.

Po przerwie A. Czerny zwrócił uwagę, że przyjęto egzonim *Escorial* dla klasztoru i zespołu pałacowego znajdującego się koło miejscowości San Lorenzo de El Escorial. W niektórych polskich publikacjach również dla tej miejscowości stosuje się nazwę taką samą jak dla zespołu klasztorno-pałacowego. W związku z tym należałoby zastanowić się, czy wprowadzić dla tej miejscowości egzonim. Po dyskusji Komisja postanowiła, przez aklamację, nie wprowadzać egzonimu dla tej miejscowości.

Ad. 3. Komisji został przedstawiony projekt regulaminu prac KSNG w wersji z uwzględnionymi zmianami dokonanymi przez Departament Prawno-Legislacyjny Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii. M. Zych omówił te zmiany wraz z ich uzasadnieniem. Członkowie Komisji zaakceptowali te zmiany, nie zgłoszono także kolejnych uwag. Komisja zatem podjęła uchwałę (15 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się) o przyjęciu zaproponowanego regulaminu pracy. Regulamin wejdzie w życie po podpisaniu go przez Głównego Geodetę Kraju.

Ad. 4. Przedstawiony został plan pracy Komisji na rok 2010. Członkowie Komisji zgodzili się z jego założeniami, a plan, po wniesieniu kilku drobnych poprawek, przyjęto jednogłośnie (15 głosów za).

Ad. 5. M. Zych przedstawił sprawozdanie z udziału członków Komisji w 13. posiedzeniu Bałtyckiej Grupy Regionalnej UNGEGN, które odbyło się w dniach 1-2 października w Wilnie.

A. Czerny przedstawił informację o październikowym posiedzeniu Komisji Ortograficzno-Onomastycznej Rady Języka Polskiego, na którym omówiono zasady dotyczące zapisu wielką bądź małą literą nazw budowli – o stanowisko takie poprosiła Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych. Komisja Ortograficzno-Onomastyczna uznała, że należy ściślej trzymać się zasady pisowni [82] eliminując większość stosowanych obecnie od niej wyjątków. Małą literą powinny być pisane nazwy: ulic (wyjątek: Bulwar Zachodzącego Słońca), placów, mostów, tuneli, kościołów, katedr, cerkwi, soborów, ławr, meczetów, świątyń (wyjątek: Świątynia Opatrzności Bożej), klasztorów, monastyrów, kaplic, opactw, fortów, twierdz, cytadel, wież, wałów, cmentarzy, grobowców, mauzoleów, pałaców (wyjątek: Pałac Kultury i Nauki), piramid, pomników (wyjątki: Statua Wolności, Kolosy Memnona) oraz tam; wielką zaś nazwy: dróg, kolei, dworców, zamków, bram oraz stacji polarnych.

Komisja zwróciła także uwagę, że w nazwach nadanych na cześć osób, w których pojawia się przed nazwiskiem tytuł lub funkcja należy pisać je wielką literą (np. *meczet Sultana Hasana*, a nie *meczet sultana Hasana*; *mauzoleum Imama Alego*, a nie *mauzoleum imama Alego*). Zauważono także, że poprawny zapis to *cmentarz Na Rossie*, a nie *Cmentarz na Rossie* oraz *Rylski Monastyr*, a nie *Rilski Monastyr* (przymiotnik od nazwy gór Riła, to rylski, a nie rilski). Stwierdzono również, że niektóre wyjątki od reguły [82] podawane w słownikach PWN wynikają z nadinterpretacji wydawnictwa (np. podanie zapisu *Pałac Staszica* zamiast *pałac Staszica*, czy *Pałac Kazimierzowski* zamiast *pałac Kazimierzowski*).

Nad nazwami obiektów religijnych oraz kilkoma innymi przypadkami Komisja Ortograficzno-Onomastyczna ma dyskutować jeszcze na kolejnym posiedzeniu. Ustalono, że Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych dopiero po ostatecznych rozstrzygnięciach Komisji Ortograficzno-Onomastycznej i przekazaniu ich w formie pisemnej zajmie się uporządkowaniem polskiego nazewnictwa budowli stosowanego w wykazach.

A. Markowski przypomniał, że reguła ortograficzna [82] dotyczy wyłącznie przypadków, gdy termin rodzajowy znajduje się na pierwszym miejscu w nazwie. Jeżeli termin ten znajduje się na końcu lub w środku nazwy, należy pisać go wielką literą (np. *Złota Uliczka*, *Błękitny Meczet*, *Złota Świątynia*, *Czerwony Klasztor*, *Łamana Piramida Snofru*).

M. Zych poinformował, że we wrześniu weszła w życie ustawa nadająca szerszą autonomię Obszarom Północnym w Pakistanie. Ustawą tą jednocześnie została zmieniona nazwa tej jednostki administracyjnej na Gilgit-Baltistan. W związku z tym faktem Komisja postanowiła skasować, przez aklamację, egzonim **Obszary Północne**, nie wprowadzając w zamian nowej nazwy, gdyż forma Gilgit-Baltistan, stosowana zarówno w języku angielskim, jak i urdu, może być stosowana także w języku polskim.

A. Pisowicz został poproszony o opracowanie zasad transliteracji i transkrypcji dla języka kurdyjskiego zapisywanego pismem arabskim (dialekt sorani).

Ad. 6. Omawianie wykazów nazw z obszaru państw Europy Zachodniej rozpoczęto od wykazu nazw Portugalii. Odnośnie polskiego nazewnictwa geograficznego z obszaru tego kraju Komisja uchwaliła:

- przyjęcie egzonimu **Fatima** dla miejscowości (aklamacja)

- przyjęcie egzonimu **Lizbona** dla regionu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Madera** dla wysp (7 głosów za, 2 przeciw, 6 wstrzymujących się) wraz z egzonimem wariantowym **Archipelag Madery** (13 głosów za, 0 przeciw, 2 wstrzymujące się)
- skasowanie egzonimów **Nizina Południowoportugalska** oraz **Nizina Środkowoportugalska** (9 głosów za skasowaniem, 2 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **most 25 Kwietnia** (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **most Vasco da Gamy** (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **bazylika Matki Boskiej Różańcowej** dla świątyni w Fatimie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **klasztor Hieronimitów** dla klasztoru w Lizbonie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Zamek Świętego Jerzego** dla zamku w Lizbonie (11 głosów za, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **pomnik Odkrywców** dla pomnika w Lizbonie (13 głosów za, 0 przeciw, 2 wstrzymujące się)

Oдноśnie polskiego nazewnictwa geograficznego z obszaru Niemiec Komisja uchwaliła:

- przyjęcie egzonimu **Wolny Kraj Bawaria** dla pełnej nazwy oficjalnej jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), nazwą krótką pozostaje **Bawaria**
- przyjęcie egzonimu **Wolne Hanzeatyczne Miasto Brema** dla pełnej nazwy oficjalnej jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), nazwą krótką pozostaje **Brema**
- przyjęcie egzonimu **Wolne i Hanzeatyczne Miasto Hamburg** dla pełnej nazwy oficjalnej jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), nazwą krótką pozostaje **Hamburg**
- przyjęcie egzonimu **Wolny Kraj Saksonia** dla pełnej nazwy oficjalnej jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), nazwą krótką pozostaje **Saksonia**
- przyjęcie egzonimu **Wolny Kraj Turyngia** dla pełnej nazwy oficjalnej jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), nazwą krótką pozostaje **Turyngia**
- skasowanie egzonimów **Brunszwik**, **Hanower**, **Hesja Nadreńska-Palatynat**, **Koblencja** oraz **Trewir** dla zlikwidowanych jednostek administracyjnych drugiego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Mużaków** dla miejscowości (10 głosów za, 1 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **Ren-Men** dla regionu (15 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się)
- przyjęcie egzonimu **Ren-Neckar** dla regionu (12 głosów za, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **Ren-Ruhra** dla regionu (12 głosów za, 1 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- nie kasowanie egzonimów **Bawaria**, **Brandenburgia**, **Saksonia**, **Turyngia**, **Saara** oraz **Górny Palatynat** dla regionów (10 głosów za pozostawieniem egzonimów, 1 za skasowaniem, 4 wstrzymujące się)
- ustalenie, że egzonim **Mała Zatoka Jasmundzka** odnosi się do jeziora, a nie zatoki (aklamacja)

- ustalenie, że egzonimem głównym będzie *Nizina Północnoniemiecka*, natomiast wariantowym *Nizina Niemiecka*, a nie odwrotnie jak było dotychczas (aklamacja)
- ustalenie, że nazwa *Alpy Bawarsko-Tyrolskie* odnosi się do gór w Niemczech i Austrii, natomiast nazwa *Alpy Bawarskie* odnosi się do gór wchodzących w skład *Alp Bawarsko-Tyrolskich* leżących w większości w Niemczech (małe ich fragmenty znajdują się również w Austrii) (aklamacja)
- ustalenie, że nazwa *Las Górnopalatynacki* jest egzonimem wariantowym dla nazwy *Las Czeski*, a nie nazwą osobnego obiektu; egzonim *Las Czeski* odnosi się do całych gór w Czechach i Niemczech, natomiast egzonim wariantowy *Las Górnopalatynacki* będzie stosowany wyłącznie w odniesieniu niemieckiej części *Lasu Czeskiego* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Średniogórze Niemieckie* dla gór (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Rezerwat Biosfery Jury Szwabskiej* (aklamacja)
- zmianę egzonimu *Rezerwat Biosfery Lasu Palatynackiego* na *Rezerwat Biosfery Wogezów Północnych i Lasu Palatynackiego* oraz ustalenie, że obiekt ten znajduje się w Niemczech i Francji (aklamacja)
- skasowanie egzonimu *Park Narodowy Wysokiego Harzu* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy Hamburgskiego Morza Wattowego* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy Dolnosaksońskiego Morza Wattowego* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy Szlezwicko-Holsztyńskiego Morza Wattowego* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Zagłębie Ruhry* dla regionu przemysłowego (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Zagłębie Saary* dla regionu przemysłowego (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *kościół Pamięci* dla ruin kościoła w Berlinie (11 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu *kościół Świętego Michała* dla kościoła w Hildesheim (11 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- zmiana egzonimu *Plac Poczdamski* na *plac Poczdamski* dla placu w Berlinie (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Czerwony Ratusz* dla budowli w Berlinie (11 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu *Muzeum Pergamońskie* (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu *Nowy Odwach* dla budowli w Berlinie (11 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu *Stare Muzeum* dla budowli w Berlinie (11 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu *Brama Holsztyńska* dla budowli w Lubece (13 głosów za wprowadzeniem nazwy, 0 przeciw, 1 wstrzymujący się)
- przyjęcie egzonimu *Limes Górnogermańsko-Retycki* dla umocnień rzymskich (9 głosów za wprowadzeniem nazwy, 1 przeciw, 4 wstrzymujące się)

Ze względu na brak czasu, na kolejne posiedzenie przeniesiono omówienie nazw z obszarów Austrii, Islandii, Norwegii, Szwecji, Danii i Finlandii.

Kolejny termin posiedzenia ustalono na 25 listopada 2009 roku.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Wiceprzewodniczący Komisji
mgr Maciej Zych

Przewodniczący Komisji
dr inż. Waldemar Rudnicki